

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΕΥΧΟΣ 2ο/2023

Συνέντευξη Τύπου | Αθήνα 5 Ιουλίου 2023

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κύρια σημεία της τριμηνιαίας έκθεσης του ΙΟΒΕ για την Ελληνική Οικονομία που παρουσιάστηκε στις 05/07/2023:

- Η **παγκόσμια οικονομία** συνεχίζει να μεγεθύνεται στις αρχές του 2023, αν και με σαφώς πιο υποτονικό ρυθμό ως συνέπεια του υψηλού πληθωρισμού και της νομισματικής σύσφιξης. Οι οικονομίες των χωρών του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ετήσιο ρυθμό 1,5% το πρώτο τρίμηνο του 2023, κατόπιν αύξησης του ΑΕΠ κατά 1,4% στο προηγούμενο τρίμηνο και ανάπτυξης 4,6% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2022. Ο επίσημος πληθωρισμός υποχωρεί, εξαιτίας κυρίως της πτώσης των τιμών των ενεργειακών αγαθών, ενώ ο δομικός πληθωρισμός υποχωρεί αλλά με πιο αργό ρυθμό. Η συνεχιζόμενη απόκλιση του πληθωρισμού από το επίπεδο στόχου στις περισσότερες χώρες, αυξάνει την πιθανότητα το κόστος χρήματος να παραμείνει υψηλό παγκοσμίως για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Αν και το ενδεχόμενο ομαλής προσγείωσης των οικονομιών παραμένει πιθανό, η ανάγκη για σφιχτότερη νομισματική και δημοσιονομική πολιτική διατηρεί τον κίνδυνο μιας απότομης πτώσης στην οικονομική δραστηριότητα.
- **Επιβράδυνση της ετήσιας εγχώριας ανάκαμψης στο 2,1% το πρώτο τρίμηνο του 2023**, έναντι ανάπτυξης 4,8% στο προηγούμενο τρίμηνο, με ώθηση από τις εξαγωγές (+8,9% γ-ο-γ) και την ανθεκτική στις πληθωριστικές πιέσεις κατανάλωση των νοικοκυριών (+2,9% γ-ο-γ). Ανασταλτικά στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης λειτούργησε η ετήσια συρρίκνωση του επενδύσεων (-0,7%), η οποία οφείλεται στην ετήσια μείωση των αποθεμάτων (-29,7%), ενώ οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου συνέχισαν την ανοδική τους πορεία (+8,2%). Μικρή πτώση του ετήσιου ρυθμού μεγέθυνσης των εισαγωγών (+5,6%), με αποτέλεσμα, τη βελτίωση του ελλείμματος του εξωτερικού ισοζυγίου.
- **Για το 2023**, το ΙΟΒΕ αναμένει ηπιότερη ετήσια ανάπτυξη, κατά 2,4% σε πραγματικούς όρους, κυρίως λόγω επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας, σε συνθήκες υψηλού πληθωρισμού, σφιχτότερης δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής και αβεβαιότητας. Ως προς τις συνιστώσες, οι επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη, με ετήσια αύξηση 4,0% (πάγιες επενδύσεις 10,0%), σε συνδυασμό με μια σχετικά ανθεκτική, αν και σαφώς ηπιότερη, αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,8%. Στον εξωτερικό τομέα, αναμένεται μικρή βελτίωση του υψηλού ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, με τις εξαγωγές και τις εισαγωγές να αυξάνονται ετησίως το 2023 κατά 4,5% και 3,3% αντιστοίχως.
- Η **εκτέλεση του προϋπολογισμού** σε ταμειακή βάση κινήθηκε καλύτερα από τον στόχο για το πρώτο πεντάμηνο του 2023. Καταγράφηκε μεγάλη ετήσια αύξηση στα δημόσια έσοδα (+17,8%), λόγω της αυξημένης οικονομικής δραστηριότητας, του πληθωρισμού και των εισροών από το Ταμείο Ανάκαμψης. Σε ταμειακή βάση, την περίοδο Ιαν.-Μαΐου 2023, ο Κρατικός

Προϋπολογισμός κατέγραψε έλλειμμα 0,5% του ΑΕΠ (€1,1 δισεκ.) και πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 1,0% του ΑΕΠ (€2,3 δισεκ.). Εν όψει της αναθεώρησης των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ αλλά και της ανάγκης επίτευξης συνεντών πλεονασμάτων μεσο-μακροπρόθεσμα για την Ελλάδα, κρίνεται κρίσιμη η αποτελεσματική δημοσιονομική διαχείριση.

- Στο πρώτο τρίμηνο του 2023 το **ποσοστό ανεργίας** παρουσίασε πτώση κατά 2,0 ποσοστιαίες μονάδες, στο 11,8% από 13,8% ένα έτος νωρίτερα. Το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων στον ιδιωτικό τομέα ήταν θετικό κατά 180,6 χιλ. και υψηλότερο συγκριτικά με το θετικό ισοζύγιο του α' τριμ. 2022 (+148,1 χιλ.). Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη άνοδο στην απασχόληση ήταν ο Πρωτογενής τομέας (+30,1 χιλ. απασχολούμενοι) και ο κλάδος Δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (+29,4 χιλ.). Ο εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους σημείωσε ετήσια αύξηση το α' τρίμ. 2023 κατά 5,5%. Η απασχόληση το 2023 αναμένεται να επηρεαστεί θετικά από την πορεία του τουρισμού, την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, την άνοδο των επενδύσεων και την ηπιότερη άνοδο κατανάλωσης και εξαγωγών. Οι παράγοντες αυτοί αναμένεται να αντισταθμίσουν μερικώς την αρνητική επίδραση στη ζήτηση εργασίας από την άνοδο των μισθών και το υψηλότερο κόστος δανεισμού για τις επιχειρήσεις. Το ποσοστό ανεργίας το 2023 αναμένεται να διαμορφωθεί στην περιοχή του 11,0%.
- Ο **ρυθμός μεταβολής του ΓΔΤΚ** διαμορφώθηκε στο 4,7% το α' πεντάμηνο φέτος, από άνοδο 8,8% ένα έτος πριν. Η ενίσχυση των τιμών οφείλεται κυρίως στη θετική επίδραση της εγχώριας ζήτησης. Το ΙΟΒΕ εκτιμά ότι οι τιμές θα διατηρηθούν σε ηπιότερη ανοδική τροχιά στο σύνολο του τρέχοντος έτους, στην περιοχή του 4,3%, λόγω κυρίως της ανθεκτικότητας της καταναλωτικής ζήτησης.

Πίνακας 1. Μακροοικονομικές προβλέψεις ΙΟΒΕ (Ιούλιος 2023) για το έτος 2023 (σε σταθερές τιμές, ετήσιες % μεταβολές, εκτός εάν αναγράφεται διαφορετικά)

	2022 (πραγμ.)	2023 (πρόβλεψη)
ΑΕΠ	6,1%	2,4%
Κατανάλωση	5,6%	1,5%
Ιδιωτική Κατανάλωση	7,9%	1,8%
Δημόσια Κατανάλωση	-1,5%	0,6%
Ακαθάριστες Επενδύσεις	21,8%	4,0%
Ακαθάριστες Πάγιες Επενδύσεις	11,6%	10,0%
Εξαγωγές	4,9%	4,5%
Εισαγωγές	10,7%	3,3%
Ρυθμός πληθωρισμού	9,6%	4,3%
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	12,4%	11,0%

- Το **κόστος δανεισμού** του ιδιωτικού τομέα αυξάνεται σε συνέχεια της σφιχτότερης νομισματικής πολιτικής, ενώ του δημόσιου τομέα κατέγραψε σταθερότητα το δεύτερο τρίμηνο του έτους, με μείωση της διαφοράς του από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες προς τα μέσα του 2023, καθώς η προσδοκία για ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας εντός του έτους εδραιώνεται. Στο

τραπεζικό σύστημα, μεταξύ των θετικών τάσεων, ξεχωρίζουν η βελτίωση οργανικής κερδοφορίας και επενδυτικού κλίματος και η ανάκαμψη των ιδιωτικών καταθέσεων. Στις αρνητικές εξελίξεις, επισημαίνεται η στασιμότητα στη μείωση των ΜΕΔ στις αρχές του 2023, αλλά και η επιβράδυνση της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις, με αμείωτη πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά στα μέσα του 2023. Μεταξύ των προκλήσεων, εξασθενεί η δυνατότητα αποπληρωμής των δανειζόμενων σε κυμαινόμενο επιτόκιο, ενώ το περιθώριο επιτοκίου (διαφορά επιτοκίου χορηγήσεων-καταθέσεων) καταγράφει διαχρονικά υψηλά επίπεδα. Κλειδί για τη χρηματοδότηση αποτελεί η έγκαιρη υλοποίηση του δανειακού σκέλους του «Ελλάδα 2.0».

Κατά την παρουσίαση της Έκθεσης ο **Γενικός Διευθυντής του IOBE, Καθηγητής Νίκος Βέττας**, σημείωσε:

- Σε σχέση με τον κίνδυνο της πολιτικής αστάθειας, το πρόσφατο εκλογικό αποτέλεσμα φαίνεται πως διασφαλίζει σταθερότητα και ορατότητα για τα επόμενα χρόνια. Αυτή η εξέλιξη ευνοεί τις οικονομικές εξελίξεις στο επόμενο διάστημα, στοιχείο που σε έναν βαθμό έχει ήδη φανεί και από την πορεία στο κόστος δανεισμού της χώρας και στις κεφαλαιαγορές.
- Το εγχώριο περιβάλλον χαρακτηρίζεται από διπλή δυναμική ανάκαμψης: Μείωση αβεβαιότητας και περιορισμών μετά από την ύφεση της πανδημίας, αλλά και σταδιακή κάλυψη παραγωγικού κενού μετά από τη δεκαετή κρίση χρέους.
- Στη θετική πορεία της οικονομίας συνέβαλαν κρίσιμα και οι ευρωπαϊκές πολιτικές, από τη νομισματική και τη δημοσιονομική πλευρά, οι οποίες υποστήριξαν τις επιμέρους οικονομίες.
- Σημαντικές προκλήσεις σε εσωτερικό και εξωτερικό παραμένουν. Εσωτερικά ξεχωρίζει ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης, ενώ σε διεθνές επίπεδο η αβεβαιότητα για νέες διαταραχές παραμένει, με διαφαινόμενη μεγαλύτερη διάρκεια της περιόδου υψηλού κόστους χρήματος και επίμονο πληθωρισμό.
- Τρεις προτεραιότητες που θα τεθούν από τη νέα κυβέρνηση θα παίξουν κρίσιμο ρόλο για την κατεύθυνση της οικονομίας κατά τη νέα τετραετία.
 - Η διασφάλιση ομαλής χρηματοδότησης της χώρας μεσοπρόθεσμα, με ανταγωνιστικούς όρους.
 - Η βελτίωση του παραγωγικού υποδείγματος, με αύξηση της εξωστρέφειας και της παραγωγικότητας, την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, και την προσέλκυση κεφαλαίου και ανθρώπων, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι δυσμενείς δημογραφικές τάσεις.
 - Η κατανομή θέσεων εργασίας και εισοδημάτων στον πληθυσμό, μέσα από ευκαιρίες για κοινωνική κινητικότητα, προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Εκτός από αυτές τις τρεις μεγάλες προτεραιότητες, υπάρχουν και συνδεδεμένα επιμέρους ζητήματα άμεσης κρισιμότητας, όπως:
 - Προσαρμογή στις νέες συνθήκες του **ενεργειακού τομέα** και της **πράσινης μετάβασης**, μεταξύ άλλων των πολιτικών φορολογίας και μεταβιβάσεων.
 - Αντιμετώπιση **επίμονου δομικού πληθωρισμού**, ανταγωνισμός στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.
 - Ενίσχυση της **εργασίας** με μείωση της παραοικονομίας και αλλαγές στα συστήματα φορολογίας και ασφάλισης.

- Τόνωση της αποτελεσματικότητας του **δημοσίου τομέα**, όπως μέσα από τα συστήματα υγείας και εκπαίδευσης
- Υπάρχει ακόμη μεγάλο περιθώριο και ανάγκη να εμπεδωθούν συνθήκες συστηματικής ανάπτυξης για **αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων**, όπως μέσα από αύξηση του διεθνούς μεριδίου των εξαγωγών, συστηματική ενίσχυση των επενδύσεων, καθώς και της αξιοπιστίας στη χρηματοδότηση της χώρας.
- Υπό προϋποθέσεις, είναι συνεπώς εφικτή η βελτίωση του μακροχρόνιου ρυθμού δυναμικής ανάπτυξης παρά τις δημογραφικές προοπτικές. Σε αυτή την κατεύθυνση, χρειάζεται να εφαρμοσθεί συστηματικά κατά τα επόμενα χρόνια ένα σχέδιο που θα ενσωματώνει αποφασιστικές επιλογές.